

Դ .

Ինծի ըսին թէ ճամբուս վրայ զաշտեր կան
 Մազիկներու՝ կենդանութեան և յոյսի,
 Թէ անոնցմով պիտի մոռնամ իմ ցաւերս
 Թէ իմ երկինքս անամպ մասեր ալ ունի :

Եւ ըսին ալ որ երազով մը թողիչ
 Պիտի ապրիմ պիտի լեցնեմ այս իմ սիրտ.
 Թէ անունով մը պիտի՝ հըրճուիմ, զայն թաքուն
 Անբոխ սիրոյ խորշներուն մէջ պահելով :

Թէ երբ մը զիս պիտի՝ ըզլելու, լացնել,
 Երկու աչքեր պիտի՝ երազեմ անմանմիւր.
 Երբանկութեան պիտի սիրեմ հետեւիլ .
 Մանրիկ դողով ցայլերու՝ ուր ալ երթան :

Այսպէս ըսին անոնց որոնք ապրած են,
 Որոնք փետած են վարդն ու փուշը թողած .
 Անոնք որոնք իրենց տըրտուր ու զուարթ
 Աղմուկն բրած՝ մեծ լըռութեան կը սպասեն :

Ո՛ւր են ասոնք, ո՛ւր այդ յայտերն անդորրել
 Ամեն կեանքի ամէն սրտի խոտաացուած .
 Ինչո՞ւ ինծի չես տար զանոնք, մինակ ես
 Ինչո՞ւ զբրկուիմ ընդհանուրի վայելքն :

Ինչո՞ւ, ինչո՞ւ ուրիշներու կեանքին պէս
 Իմ կեանքս ալ, ո՞վ անողոր, վարդերու
 Կամ աստղերու ցեղէն չըբեր, որպէս զի
 Ես ալ վայելեմ այս լայն երկինքն ու երկինք :

Ինչո՞ւ, ըսէ՛, նոճիներու սերմին մէջ
 Փընտոցելը սերմը կեանքիս, ինչո՞ւ զիս
 Անոնց նըման վըճերու վրայ որբեցիր
 Եւ երգի տեղ ինչո՞ւ տըբեր կոծումներ ք :

Եւ վերջապէս ըսի իրեն խըռոված .
 — Ո՛ւր կը տանին, ըսէ՛, զիս ո՛ւր կը տանին,
 Այս դարվերին կատարն ի՞նչ կայ, այս ցաւի
 Երկայն ճամբան ո՛ւր կը յանգի, ո՛ւր կ'երթայ ք :

Ան չըփոթած նայեցաւ ինձ ու ըսաւ .

— « Զփախիչ խորոյ կընճիւններուն մէջ բոլոր
 Զոռազայթներ պիտի զննեմ, արցունքեղ
 Պիտի ծընի մարգրիտ, վերքեղ՝ շուշաններ .

Թէ չորրեցի ըզբեղ երգով մայրական
 Թէ չըտըժի ցեղի որբան, հանգիստ քուն,
 Պիտի չըտամ անունիչ ալ սեւ դամբան .
 Հետեւէ ինձ, հոսկէ կ'երթան սուրբ փառքին ք : —

Ու տըռաւ ինձ ճնար մը՝ ցաւիս սփոփելի :

ՅՈՎԱԾԻ ՍԵՐԱՍՏՅԱՆ

ԱՃԳԻ ՏԵՍՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՆ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ-

ՆԵՐՈՒ ՔՈՎ

Ալբի սլակատարիները յառաջ կոս զոն
 չարագանց ուսում ընելի: Գերմանական եւ
 րիտասարդոտրեան կէսը ակնոց կը գործածէ:
 Գիշերային աշխատարիները և արուեստա-
 կան յոյսերը ոչ նոսազ վնասակար են: Փէ-
 րոսի մէջ ոչ միայն 100, այլ 130 տարե-
 կան ծերեր (ըստ Չուտի) ալբի ոչ մէկ քե-
 րոտիան ունին: Հոսմուդդ ալ կը յիշէ 140
 տարեկան հնդիկ մը՝ որ միևնու 130րորդ
 տարին սրատեսն մնացեր էր: Ամերիկացիք
 առիկ սրատեսն են քան սպիտակները, ոչ
 երբ առիկ յառաջ ունենալուն, այլ ասող-
 չարանական հանգամանքներու մէջ գտնուել-
 նուն համար, այնպէս որ իրենց ըով բնա-
 կող սպիտակամորթներն ալ կը սկսին առիկ
 յառ տեսնել: Հիւները որ նոսազ ուսում և ա-
 րուեստական յոյս ունին, պէտք են մեզմէ
 սրատեսն եղած ըլլալ ընդհանրապէս: Ակնոց
 ունեւն հիւները: Կ'ենթադրուի թէ՛ Բաբելոնի
 մէջ՝ ունեւնին. այնպիսի մանր քանդակներ թո-
 ղած են՝ զորս ընելը բնական աչքով անկա-
 րելի էր: Ներտն քանկագին քար մը՝ գմբախտ
 մը՝ կը ղեկը ալբի վրայ սուսերամարտները
 յառ տեսնելու համար: Ըստ ոմանց պէտք է
 ալբի՝ գոռնատր ակնոց նկատել, ոչ երբ կար-
 ձատեսի ակնոց: ԺԱ դարու արտաք հնդիկակ
 մ'է որ մեծցնող ակնոց կը յիշէ, յետոյ Ռոմ-
 ձեր Պաքոն. ոմանք Սալվինու Արմատուր՝
 ոտիշներ ալ Աղեքսանդր Սփիան կրօնատրը
 կը համարին ակնոցի գոռնող: Իսկ կրակ յա-
 ռաջ թերեւոյ գործածուած ակնոցներ կը յի-
 շուին Արիստոփանէ. Արքիմեդէս զայն պա-
 տերազմի մէջ մտոց: Չարմանայի է որ Ե-
 րկարտուի և Միլադետքի մէջ մեզմէ 4000
 տարի առաջ ապակիե անօրներ կը գտնենք,
 թայց ոչ ակնոց: Պիլիսոս կը յիշէ արարեալ
 հայելիներ, թայց ըսելով թէ յարգ չունին: